

Marja Kodre

Prelivanje motornega olja in ples teles

TITAN | 2021

Odhajam iz kinodvorane in se ozrem po množici, ki se zbira pred vhodom kinematografa. Na njihovih obrazih se slikajo raznovrstne grimase. Groza, smeh, ogorčenost, šok. Na mojem se pojavi nasmešek, v trebuhu pa luknja. Kaj se je ravnokar zgodilo? Po ogledu filma **Titan** (Titane, 2021) francoske režiserke Julie Ducournau pogovori med prijatelji po filmu res niso dolgočasni. **Titan** je izkušnja.

Krvavenje motornega olja iz telesa, zabadanje lasnice v telesne odprtine in razbit nos ... te podobe so del zgodbe o mladi ženski, ki je kot otrok utrpela avtomobilsko nesrečo. Alexia, ki jo upodobi Agathe Rousselle, ima od nesreče naprej v lobanji vstavljeno medicinsko ploščico iz titana, a še bolj nenavadno je dejstvo, da protagonistka čuti močno seksualno slo po avtomobilih. Julie Ducournau, ki je vzbudila pozornost že s prvcem **Surovo** (Grave, 2016), v katerem raziskuje kanibalistične težnje študentke veterine, je za **Titana** prejela zlato palmo v *Cannesu*.

Alexia, ki na videz deluje dokaj androgina, je kot erotična plesalka sprva močno seksualizirana in v tej podobi postavljena v submisiven položaj. A ob njeni seksualizirani podobi ne uživajo le drugi. V svoji seksualnosti na lasten mehanski način uživa tudi sama, dokler njen lik ne doživi preobrata in se opolnomoči z izvajanjem nasilja nad drugimi in sabo ter z igranjem s pripisanimi spolnimi vlogami in zunanjo

podobo. Prvi izrazito brutalen prizor v filmu je okruten izbruh nasilja, s katerim se Alexia odzove na napad oboževalca: v uho mu zarine lasnico, iz ust žrtve pa se valijo poplave spenjene slin. Prizor spremljamo v tišini, ki kar traja in traja in ne pusti, da bi odvrnili pogled. Brutalnost, ki smo ji priča v prizoru, je lahko zgolj posledica surovega ravnanja s telesom, vendar je za Alexio to nasilje hkrati emancipatorno, saj se zoperstavi spolnemu nasilju in se povzdigne iz podrejenega položaja. Avtorica je v odnosu do nasilja v filmu ambivalentno igriva: že kmalu sledi še en ekspliciten, a delno humoren prizor, pospremljen z navihano melodijo, ob katerem se nekaterim na obrazih rišejo nasmeški, drugi pa se kremžijo. Režiserkin osebno noto poudarja tudi izbira glasbe, ki ob nasilnih prizorih ustvarja mestoma hudomušno, zabavno, a hkrati neudobno atmosfero, spet drugič pa nas v tišini brezkompromisno pusti, da se soočimo z vso gnusnostjo nasilnih prizorov.

Skozi film sledimo liniji, ki pelje od seksualizirane in docilne podobe ženskosti do preobrata k androgini, ki je vzporedna nasilni samosvojesti. Glavni lik se s hipnim pogledom poslovi od primarne družine, ki jo zažge skupaj s svojim domom, spremeni identiteto, zamaskira svoj spol ter se udobno namesti v drugo, izbrano družino. Njena nova sredina je izključno moško okolje gasilskega doma, njena družina pa postane hipermaskulini gasilec, ki v Alexii najde svojega dolgo izgubljenega

sina Adriana. Režiserka se igra s tipično feminilnimi in maskulinimi spolnimi vlogami: Alexia se zdaj kot moški – Adrian poskuša vključiti v gasilski vsakdan, hkrati pa je noseča. Frustracije njene nosečnosti ostanejo skrivnost, v interakciji z zunanjim svetom pa preizkuša masko maskulnosti. Igro pripisanih spolnih vlog opazimo tudi v gasilski skupnosti, ki se ponaša s fizično močjo, a je hkrati ljubeča in zaščitniška, kar ne sovpadajo s stereotipnimi podobami hipermaskuliniziranega sveta. To opazimo tudi v prizoru gasilske zabave, ki deluje sproščeno in brezskrbno, tudi zaradi režiserkine izbire lahkotnega *synthpop* komada, ki pričara takšno vzdušje. Alexia se v novi skupnosti za trenutek počuti sprejeto.

Prikaz telesnosti, ki je nasilna, spolno zaznamovana, trpeča, starajoča in spreminjajoča se, v nas sproži močan fizičen odziv. Telo lahko razumemo kot udejanjanje naše identitete, našega jaza, ki od našega razuma in čustvovanja ni ločeno. Prizori gasilskega rejva, ki se razvije v homoerotično opazovanje zapeljivega plesa Alexie kot Adriana, pričakovani kolaps v odkritju njene prave identitete in brutalni, a na neki način ljubeči porod v nas vzbujajo nelagodje, smeh, živčnost, osuplost. Kot dokazuje pričujoči film, telo ni samo golo meso, ampak je nosilec pomena nas samih. **Titan** nas sooči s telesom kot takim, telesom kot orodjem za izraz naše identitete in potencialov njegove ekstremnosti ter nas v tem plesu identitet ne pusti ravnodušnih.